

Llocs desconeguts

David Canut
Natalia Cortell
Maria Estrelles
Andrea Faus
Begonya Gutiérrez
Cristian Hernández
Jesús Soler
Laia Vila

Uetra
nova

bromera

Viena, 24 de novembre de 1791

Uf! Per fi un moment de descans! Semblava que mai no deixaria de brollar la Maleïda del meu cap! I dic «brollar» perquè és com un doll d'aigua que intentes parar amb la mà: encara que pressiones, sempre aconseguix vèncer la teua resistència.

En els quasi trenta-sis anys que tinc, fins ara no m'havia posat a escriure allò que pense. En realitat, els únics escrits que he fet han sigut cartes; cartes de tot tipus, això sí: ridículament formals (per a mon pare), grollerament divertides (per a la meua cosina), hipòcritament dolces (per a Constanza)... Sí! Això ha sigut tot el que jo he escrit amb paraules: cartes incoherents, escrites sense pensar, adreçades a persones per les quals no sé què sentia ni què sent!

Fa molt de temps que vull reflexionar, tornar la ment trenta-un anys enrere i pensar en el moment que la Maleïda va decidir brollar per primera vegada, establint així les regles d'un joc absurd i sense sentit: la meua existència.

I és que no li puc dir vida al temps que ha transcorregut des dels meus quatre anys. No és vida recór-

rer Europa a desgana, arrossegat per la mà enèrgica de ton pare! No és vida anar de cort d'emperador a cort d'arquebisbe per tal que ton pare, tractant-te com un gos domesticat, et diga: «Seu!», i que tu, obedient, segues en una banqueta on ni tan sols t'arriben els peus a terra! No és vida que, després, el teu domador t'embene els ulls i et diga: «Toca!», i que tu, a les palpentes, aconseguisques tocar les teclades gelades d'un clavicèmbal polsós! No és vida que aleshores comences a tocar la senzilla melodia que havies compost com un joc, per convèncer ton pare que no ets cap geni, però que ell considera deliciosa! I tampoc no és vida que quan els teus dits pressionen les tecles notes un calfred de dolor per tot el cos, i en aquell moment recordes que minuts abans t'has partit l'ungla del dit anular de la mà esquerra jugant amb la teua germana a amagar-te entre les cortines de la sala, mentre evitaves les mirades contrariades de ton pare!

I tot per culpa de la Maleïda! Sempre he intentat descobrir per què no puc fer res sense ella i he arribat a la conclusió que sols hi ha dues respostes possibles: la porte dins o estic format d'ella mateixa!

Aquestes dues respostes també les pensava de menut, i m'esglaiaven. De vegades, quan em feia soroll la panxa o un peu em cruixia, pegava un crit i m'abraçava a ma mare, perquè pensava que era la

Maleïda, que intentava emanar del meu interior. I jo no volia que sorgira mai més! Per a evitar-ho tancava la boca i els ulls amb força; així, de segur que no se n'eixia per cap lloc! Fins i tot em tapava el nas amb la mà per tal d'evitar que fluïra en espirar!

Ara ja no tinc l'esperança que la Maleïda s'extingisca dins de mi, per molt que jo m'hi enteste. I, paradoxalment, sé que sense ella no podria viure, perquè durant tot el dia sent la necessitat que envaïska l'ambient fins a carregar-lo, fins que la seua presència siga insuportable. Necessite impregnar-me d'ella! I per aconseguir-ho, sols he de sentir pessigolles a la panxa i notar que el cor m'oprimeix la gola i es queda allí per bategar, marcant el *tempo*; quan em sent com un enamorat inexpert, és quan aconseguisc, sense pensar, omplir pentagrames i més pentagrames de signes musicals. És com si els meus sentiments es concentraren en la ploma i l'obligaren a mullar tinta, per tal de donar cos a la Maleïda transformant-la en música palpable, perceptible. Si torne arrere i m'ature a rectificar, a intervindre en el procés de manera activa, l'estructura es desploma. Jo sols puc actuar passivament: sóc la sublimació que permet al gas prendre solidesa, res més.

Em resulta molt trist poder sentir l'amor sols quan componc. Segurament estic enamorat de la Maleïda? Sembla una estupidesa, però d'una altra

manera no s'entén per què em fluixegen els genolls quan canta la soprano protagonista d'alguna de les meues òperes. Deu ser per la Maleïda, que m'enganxa amb el seu joc sensual, ara prenent cos, ara amagant-se entre les escales i les floritures que van amunt i avall i que acaben en el moment just que arribe a l'èxtasi.

La Maleïda és molt capritxosa: només accedeix a prendre forma en un pentagrama quan em veu amb els sentiments a flor de pell! I això ha sigut sempre així, tant quan he arribat a casa content perquè el públic ha sabut apreciar la meua música (la qual cosa ha ocorregut poques vegades), com quan he arribat a casa empipat perquè algun incompetent de la cort de l'Emperador m'havia tret de polleguera (la qual cosa ha ocorregut sovint).

Tant de bo no haguera de donar mai explicacions a ningú sobre la meua música! És molt desagradable per a mi que gent ignorant faça crítiques sobre el meu treball! El que més em va empenyar pel que fa a aquest tema fou quan em preguntaren per què vaig triar *Les noces de Fígaro*, un llibret de tema tan absurd, per a una de les meues òperes! Absurd? És absurd expressar els sentiments de persones de carn i ossos, que poden equivocar-se, enfadar-se i perdonar? Què pretenien, que componguera a partir d'un argument sobre la ira implacable d'uns déus

als quals no importa la nostra impotència perquè són omnipotents?

Per aquest motiu vaig deixar de treballar per a l'Emperador. Volia que el meu treball fóra lliure! No m'agrada que les meues obres tinguen un preu i que aquest preu el fixe un adinerat poderós incapaç d'imaginar-se el treball que posem la Maleïda i jo en cada compàs, la quantitat de sensacions contradictòries que estem obligats a sentir per obtenir a canvi una sola nota, el nombre de copes de vi que entelem amb sospirs abans de gosar escriure un insignificant silenci.

Que la meua música quedara reduïda a un preu injust, m'indignava! Però ara que sóc lliure em costa reunir els diners suficients perquè tres persones (Constanza, el xiquet i jo) puguem alimentar-nos i viure dignament. Açò fa que, de vegades, haja d'acceptar encàrrecs en contra de la meua voluntat.

Fa poques setmanes vaig rebre una comanda molt estranya. No sé qui en deu ser l'autor, però em va ser impossible rebutjar-la: una força que no sé d'on venia ho volia així. A més a més, necessite els diners.

Consisteix a escriure una missa per a un mort, un rèquiem. És la primera vegada que componc una cosa així! Pensava que la Maleïda no m'ajudaria aquesta vegada i m'havia clavat en un embolic acceptant escriure'l, ja que sense ella no puc dotar d'aparent sen-

zillesa la complexitat que naix a les meues entranyes i mor en la doble barra final d'un paper pautat.

Però em vaig equivocar! La Maleïda sembla encantada amb el rèquiem! Resulta evident que no estic acostumat a aquest tipus de composició, perquè la primera nota que vaig escriure per al fagot em va posar els pèls de punta. Té tanta força que va fer tremolar la ploma quan l'escrivia, ja que no podia evitar imaginar-me-la ressonant per damunt de l'orquestra, esperant que el clarinet la deixara extingir-se a poc a poc per agafar ell el relleu.

En realitat, sempre que n'escric un fragment estic en tensió. La Maleïda empenya les notes al meu cervell, fent-me escriure-les atropelladament. I tinc por, perquè la Maleïda em lleva l'aire per donar-li'l a les notes, que el necessiten per a arribar al final de la cursa. Sembla que tinga pressa per motius que desconec. Què pensa, que no arribarem a temps d'acabar?

Últimament això em preocupa molt, perquè de vegades el cos no em respon. Escric per inèrcia, de manera inconscient. He arribat a convertir-me en un esclau de la Maleïda: sols puc parar quan ella calla! En un dels descansos he aprofitat per escriure aquestes línies. Estic esgotat, necessite descansar. La Maleïda no tardarà a cridar-me per continuar la tasca!

Viena, 2 de desembre de 1791

«Confutatis maledictis, flammis acribus addictis.»
Havia de posar-li música a aquest text. Més o menys, es podria traduir per «els maleïts condemnats a les flames de l'infortuni». Les flames de l'infortuni... La mort és representada per unes flames poderoses que mai no s'apaguen, impossibles de defugir per un mortal, que està condemnat a elles.

La Maleïda ha tingut immediatament una idea i m'ha utilitzat, com sempre, per a transmetre-la. Però aquesta vegada ha sigut diferent: m'ha obligat a escriure uns acords contundents, que feien estremir-se el meu cor. Podia veure foc, un foc viu i hipnotitzador... Allò era superior a mi. Voldria haver-li cridat que deixara de torturar-me, que no m'obligara a escriure el meu propi final!

Però no podia cridar. Era sols un titella mogut per una mà invisible, que em fuetjava amb espasmes perquè no m'aturara i seguira escrivint. He tingut por i he tancat els ulls i la boca amb força, per matar la Maleïda al meu interior, com desitjava fer-ho en la meua infància! No m'atrevia ni a respirar, per si intentava fluir de nou. I ma mare no estava per abraçar-me.

Però la Maleïda em venia. Aleshores he comprés que ella és el meu botxí, que jo sóc el condemnat i

ella, les flames de l'infortuni... Infortuni que m'ha acompanyat tota la meua vida, fins a trobar l'oportunitat d'enfrontar-se amb mi, cara a cara, sabent que jo seria el derrotat en la lluita desigual.

Ara sols em queda esperar que la Maleïda acabe amb mi, després d'aprofitar-me per aconseguir els seus propòsits.

Ara ja sé que jo sóc el maleït, condemnat a les flames de l'infortuni.

Johann Wolfgang Amadeus Mozart va morir tres dies més tard, el 5 de desembre de 1791. Va deixar el rèquiem inacabat.